

Система митного забезпечення ЗЕД

1. Види митних режимів.
2. Методи визначення митної вартості.
3. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД).
4. Реєстрація підприємства як суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.
5. Документарне оформлення вантажу в режимах «імпорт» та «експорт».

Питання 1. Митний режим – комплекс взаємопов'язаних правових норм, що відповідно до заявленої мети переміщення товарів через митний кордон України визначають митну процедуру щодо цих товарів, їх правовий статус, умови оподаткування і обумовлюють їх використання після митного оформлення.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>

З метою застосування законодавства України з питань державної митної справи запроваджуються такі митні режими:

1) імпорт (випуск для вільного обігу);

Імпорт (випуск для вільного обігу) – це митний режим, відповідно до якого іноземні товари після сплати всіх митних платежів, встановлених законами України на імпорт цих товарів, та виконання усіх необхідних митних формальностей випускаються для вільного обігу на митній території України.

2) реімпорт;

Реімпорт – це митний режим, відповідно до якого товари, що були вивезені або оформлені для вивезення за межі митної території України, випускаються у вільний обіг на митній території України зі звільненням від сплати митних платежів, встановлених законами України на імпорт цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

У митний режим реімпорту можуть бути поміщені товари, які:

1) були вивезені за межі митної території України у митному режимі тимчасового вивезення та ввозяться на цю територію до завершення строку дії цього митного режиму у тому самому стані, в якому вони були вивезені, крім природних змін їх якісних та/або кількісних характеристик за нормальних умов транспортування та зберігання, а також змін, що допускаються у разі використання таких товарів у митному режимі тимчасового вивезення;

2) були вивезені за межі митної території України у митному режимі переробки за межами митної території та ввозяться на цю територію до завершення строку дії цього митного режиму у тому самому стані, в якому вони були вивезені, крім природних змін їх якісних та/або кількісних характеристик за нормальних умов транспортування та зберігання;

3) були поміщені у митний режим експорту (остаточного вивезення) і повертаються особі, яка їх експортувала, у зв'язку з невиконанням (неналежним виконанням) умов зовнішньоекономічного договору, згідно з яким ці товари

поміщувалися у митний режим експорту, або з інших обставин, що перешкоджають виконанню цього договору;

3) експорт (остаточне вивезення);

Експорт (остаточне вивезення) – це митний режим, відповідно до якого українські товари випускаються для вільного обігу за межами митної території України без зобов'язань щодо їх зворотного ввезення.

4) реекспорт;

Реекспорт – це митний режим, відповідно до якого товари, що були раніше ввезені на митну територію України або на територію вільної митної зони, вивозяться за межі митної території України без сплати вивізного мита та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Митний режим реекспорту може бути застосований до товарів, які при ввезенні на митну територію України мали статус іноземних та:

1) після ввезення на митну територію України перебували під митним контролем та не були поміщені у митний режим (у тому числі у зв'язку з обмеженнями чи заборонами щодо ввезення таких товарів на митну територію України);

2) були поміщені у митний режим тимчасового ввезення та вивозяться за межі митної території України у тому самому стані, в якому вони були ввезені на митну територію України, крім природних змін їх якісних та/або кількісних характеристик за нормальних умов транспортування та зберігання, а також змін, що допускаються у разі використання таких товарів у митному режимі тимчасового ввезення;

3) були поміщені у митний режим переробки на митній території та вивозяться за межі митної території України у тому самому стані, в якому вони були ввезені на митну територію України, крім природних змін їх якісних та/або кількісних характеристик за нормальних умов транспортування та зберігання, або у вигляді продуктів їх переробки;

4) були поміщені у митний режим митного складу та вивозяться за межі митної території України у тому самому стані, в якому вони були ввезені на митну територію України, крім природних змін їх якісних та/або кількісних характеристик за нормальних умов транспортування та зберігання;

5) були поміщені у митний режим імпорту і повертаються нерезиденту – стороні зовнішньоекономічного договору, згідно з яким ці товари поміщувалися у цей режим, у зв'язку з невиконанням (неналежним виконанням) умов цього договору або з інших обставин, що перешкоджають його виконанню, якщо ці товари:

а) вивозяться протягом шести місяців з дати поміщення їх у митний режим імпорту;

б) перебувають у тому самому стані, в якому вони були ввезені на митну територію України, крім природних змін їх якісних та/або кількісних характеристик за нормальних умов транспортування, зберігання та використання (експлуатації), внаслідок якої були виявлені недоліки, що спричинили реекспорт товарів;

б) визнані помилково ввезеними на митну територію України.

5) транзит;

Транзит – це митний режим, відповідно до якого товари та/або транспортні засоби комерційного призначення переміщуються під митним контролем між двома органами доходів і зборів України або в межах зони діяльності одного органу доходів і зборів без будь-якого використання цих товарів, без сплати митних платежів та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

6) тимчасове ввезення;

Тимчасове ввезення – це митний режим, відповідно до якого іноземні товари, транспортні засоби комерційного призначення ввозяться для конкретних цілей на митну територію України з умовним повним або частковим звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності і підлягають реекспорту до завершення встановленого строку без будь-яких змін, за винятком звичайного зносу в результаті їх використання.

7) тимчасове вивезення;

Тимчасове вивезення – це митний режим, відповідно до якого українські товари або транспортні засоби комерційного призначення вивозяться за межі митної території України з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності і підлягають реімпорту до завершення встановленого строку без будь-яких змін, за винятком звичайного зносу в результаті їх використання.

Стаття 206 Митного кодексу України визначає вичерпний перелік товарів, щодо яких допускається надання дозволу на тимчасове ввезення (вивезення) з умовним повним звільненням від оподаткування. Дозвіл на тимчасове ввезення на митну територію України (тимчасове вивезення за межі митної території України) під зобов'язання про зворотне вивезення (увезення) може бути наданий щодо:

- товарів, призначених для демонстрації або використання на виставках, ярмарках, конференціях чи інших подібних заходах;
- професійного обладнання, необхідного особам, що прибувають в Україну (виїжджають з України) для підготовки репортажів, здійснення записів або передач для засобів масової інформації чи зйомки фільмів;
- контейнерів, піддонів, упаковки, а також будь-яких інших товарів, що ввозяться (вивозяться) у зв'язку з якою-небудь комерційною операцією, але ввезення яких саме по собі не є комерційною операцією;
- зразків товарів і предметів та рекламних фільмів за умови, що вони залишаються власністю особи, яка перебуває або проживає за межами території тимчасового ввезення, і їх використання на території України не має комерційного характеру;

– товарів, що ввозяться з освітніми, науковими чи культурними цілями, тобто наукового та навчального обладнання, обладнання для поліпшення дозвілля моряків, а також будь-яких інших товарів, що ввозяться в рамках навчальної, наукової або культурної діяльності;

– особистих речей пасажирів, а також товарів, що ввозяться для спортивних цілей;

– матеріалів для реклами і туризму;

– транспортних засобів, що використовуються виключно для перевезення пасажирів і товарів через митний кордон України;

– морських і річкових суден, інших плаваючих засобів та повітряних суден, які ввозяться з метою ремонту, устаткування та матеріалів, призначених для будівництва та ремонту морських і річкових суден, інших плаваючих засобів та повітряних суден.

8) митний склад;

Митний склад – це митний режим, відповідно до якого іноземні або українські товари зберігаються під митним контролем із умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Режим митного складу використовується з двох причин:

– по-перше, дійсно для простого зберігання товарів під час їх митного оформлення;

– по-друге, сплата мита, оформлення та інші подібні процедури вимагають чималих коштів, режим митного складу дозволяє провадити їх не одноразово, а розтягти у часі в міру надходження коштів або продажу товарів, тобто по суті цей режим є своєрідною формою податкового кредиту.

Строк зберігання товарів у митному режимі митного складу не може перевищувати 1095 днів від дня поміщення цих товарів у зазначений митний режим.

Строк зберігання у митному режимі митного складу товарів, призначених для експорту, не може перевищувати одного року з дати поміщення їх у цей режим. До закінчення зазначеного строку такі товари повинні бути вивезені за межі митної території України.

9) вільна митна зона;

Вільна митна зона – це митний режим, відповідно до якого іноземні товари ввозяться на територію вільної митної зони та вивозяться з цієї території за межі митної території України із звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, а українські товари ввозяться на територію вільної митної зони із оподаткуванням митними платежами та застосуванням заходів нетарифного регулювання.

10) безмитна торгівля;

Безмитна торгівля – це митний режим, відповідно до якого товари, не призначені для вільного обігу на митній території України, знаходяться та реалізуються для вивезення за межі митної території України під митним

контролем у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України, відкритих для міжнародного сполучення, та на повітряних, водних або залізничних транспортних засобах комерційного призначення, що виконують міжнародні рейси, з умовним звільненням від оподаткування митними платежами, установленими на імпорт та експорт таких товарів, та без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

11) переробка на митній території;

Переробка на митній території – це митний режим, відповідно до якого іноземні товари піддаються у встановленому законодавством порядку переробці без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, за умови подальшого реекспорту продуктів переробки.

Операції щодо переробки товарів можуть включати:

- власне переробку товарів;
- обробку товарів – монтаж, збирання, монтування та налагодження, внаслідок чого одержуються інші товари;
- ремонт товарів, у тому числі відновлення та регулювання;
- використання окремих товарів, що не є продуктами переробки, але які сприяють чи полегшують процес виготовлення продуктів переробки, якщо самі вони при цьому повністю витрачаються.

Митне оформлення товарів у митний режим переробки на митній території здійснюється митницею ДФС, якою надано відповідний дозвіл на переробку.

Для отримання дозволу на переробку разом із заявою власник товарів або уповноважена ним особа має подати до митниці ДФС такі документи, засвідчені в установленому порядку:

- зовнішньоекономічні договори або документи, що їх замінюють, на підставі яких здійснюватиметься переробка товарів і які повинні містити, зокрема, відомості про обов’язковий обсяг виходу продуктів переробки, конкретний обсяг робіт і строк їх виконання. Якщо зовнішньоекономічний договір або документ, що його замінює, не містить зазначених відомостей, такі відомості подаються окремим документом;
- технологічні схеми переробки (крім випадків увезення товарів з метою ремонту, в тому числі модернізації, відновлення та регулювання), в яких має бути зазначено відомості про всі етапи переробки та процесу перетворення товарів, поміщених у митний режим переробки на митній території, на продукти переробки, кількісні показники товарів, поміщених у митний режим переробки на митній території, та інших товарів, що використовуються підприємством для здійснення операцій з переробки, з обґрунтуванням виробничих втрат товарів на кожному етапі, а також відомості про найменування та кількість відходів переробки;
- договори на переробку товарів з іншими підприємствами, якщо окремі операції (або повний цикл) з переробки товарів здійснюватимуться цими підприємствами. Якщо окремі операції або повний цикл переробки товарів на митній території України здійснюватимуться переробником (переробниками), то в заяві має бути зазначено відомості про всіх переробників, які здійснюватимуть

переробку чи окремі операції з переробки товарів на митній території України, в тому числі зберігання товарів, що поміщуються в митний режим переробки, та продуктів переробки;

– інші документи за бажанням власника товарів або уповноваженої ним особи – висновки державних органів, експертних установ, організацій, державні стандарти й стандарти підприємства, технічні умови, описи чи креслення зразків, відповідно до яких здійснюватиметься переробка, тощо.

Так, при дотриманні вимог та обмежень, встановлених главою 23 Митного кодексу, зокрема умов дотримання строків та цільової спрямованості використання товарів, увезених у режимі переробки на митну територію України:

– ввізне мито відповідно не сплачується;

– до операцій із ввезення товарів на митну територію України в митному режимі переробки на митній території застосовується умовне повне звільнення від оподаткування ПДВ.

12) переробка за межами митної території;

Переробка за межами митної території – це митний режим, відповідно до якого українські товари піддаються у встановленому законодавством порядку переробці за межами митної території України без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, за умови повернення цих товарів або продуктів їх переробки на митну територію України у митному режимі імпорту.

13) знищення або руйнування;

Знищення або руйнування – це митний режим, відповідно до якого іноземні товари під митним контролем знищуються або приводяться у стан, який виключає можливість їх використання, з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами, установленними на імпорт цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

14) відмова на користь держави.

Відмова на користь держави – це митний режим, відповідно до якого власник відмовляється від іноземних товарів на користь держави без будь-яких умов на свою користь.

Питання 2. Визначення митної вартості товарів, які ввозяться в Україну відповідно до митного режиму імпорту, здійснюється за такими методами:

1) **основний** – за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції);

2) другорядні:

а) за ціною договору щодо ідентичних товарів;

б) за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів;

в) на основі віднімання вартості;

г) на основі додавання вартості (обчислена вартість);

г) резервний.

Основним методом визначення митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, є перший метод – за ціною договору (вартість операції).

Кожний наступний метод застосовується лише у разі, якщо митна вартість товарів не може бути визначена шляхом застосування попереднього методу відповідно до норм Митного Кодексу.

Застосуванню другорядних методів передуює процедура консультацій між органом доходів і зборів та декларантом з метою визначення основи вартості. Під час таких консультацій орган доходів і зборів та декларант можуть здійснити обмін наявною у кожного з них інформацією за умови додержання вимог щодо її конфіденційності.

Метод визначення митної вартості за ціною договору щодо ідентичних товарів.

При застосуванні цього методу визначення митної вартості за основу береться прийнята органом доходів і зборів вартість операції з ідентичними товарами. При цьому ***під ідентичними розуміються товари***, однакові за всіма ознаками з оцінюваними товарами, у тому числі за такими, як:

- 1) фізичні характеристики;
- 2) якість та репутація на ринку;
- 3) країна виробництва;
- 4) виробник.

Ціна договору щодо ідентичних товарів береться за основу для визначення митної вартості товарів, якщо ці товари ввезено приблизно в тій же кількості та на тих же комерційних рівнях, що й оцінювані товари.

У разі відсутності такого продажу використовується вартість операції з ідентичними товарами, що продавалися в Україну в іншій кількості та/або на інших комерційних рівнях. При цьому їх ціна коригується з урахуванням зазначених розбіжностей.

У разі якщо для цілей застосування цього методу виявляється більш як одна вартість договору щодо ідентичних товарів, для визначення митної вартості оцінюваних товарів використовується найменша така вартість.

Метод визначення митної вартості за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів.

Під подібними (аналогічними) розуміються товари, які хоч і не однакові за всіма ознаками, але мають схожі характеристики і складаються зі схожих компонентів, завдяки чому виконують однакові функції порівняно з товарами, що оцінюються, та вважаються комерційно взаємозамінними.

Для визначення, чи є товари подібними (аналогічними), враховуються якість товарів, наявність торгової марки та репутація цих товарів на ринку.

Ціна договору щодо подібних (аналогічних) товарів береться за основу для визначення митної вартості товарів, якщо ці товари ввезено приблизно в тій же кількості і на тих же комерційних рівнях, що й оцінювані товари.

Метод визначення митної вартості на основі віднімання вартості

У разі якщо оцінювані або ідентичні чи подібні (аналогічні) імпортовані товари продаються (відчужуються) на митній території України у незмінному стані, для визначення митної вартості товарів за цим методом за основу береться ціна одиниці товару, за якою оцінювані або ідентичні чи подібні (аналогічні) імпортовані товари продаються на території України у найбільших загальних кількостях покупцю, який не є пов'язаною з продавцем особою, одночасно або у час, наблизений до дати ввезення оцінюваних товарів, за умови вирахування, якщо вони можуть бути виділені, таких компонентів:

1) витрат на виплату комісійних, що звичайно сплачуються або підлягають сплаті, чи звичайних торговельних надбавок, які робляться для одержання прибутку та покриття загальних витрат у зв'язку з продажем на митній території України товарів того ж класу та виду. Товарами одного класу та виду є товари, які підпадають під групу або спектр товарів, що виробляються конкретною галуззю чи сектором промисловості та включають ідентичні або подібні (аналогічні) товари. Термін «товари того ж класу або виду» включає товари, імпортовані з тієї ж країни, що й оцінювані товари, а також товари, імпортовані з інших країн.

Сума прибутку та загальних витрат, до яких належать прямі та непрямі витрати, пов'язані із збутом зазначених товарів, повинна братися в цілому. Числове значення витрат для цілей вирахування цієї суми визначається на основі інформації, поданої декларантом або уповноваженою ним особою, якщо тільки ця інформація не є несумісною з даними, одержаними при продажу в Україні ввезених (імпортованих) товарів того ж класу або виду. У разі якщо інформація, надана декларантом або уповноваженою ним особою, є несумісною з такими даними, сума для обчислення прибутку та загальних витрат може ґрунтуватися на іншій відповідній інформації, а не тій, що надана декларантом або уповноваженою ним особою.

При визначенні комісійних або звичайних прибутків та загальних витрат віднесення товарів до "товарів того ж класу або виду" повинно здійснюватися у кожному конкретному випадку з посиланням на відповідні обставини;

2) звичайних витрат, понесених в Україні на навантаження, вивантаження, транспортування, страхування, та інших пов'язаних з такими операціями витрат;

3) сум податків, що підлягають сплаті в Україні у зв'язку з ввезенням (імпортом) чи продажем (відчуженням) товарів.

При використанні цього методу визначення митної вартості доцільно використати наступну формулу:

$$MB = CT - OV - MP - ZV,$$

де ЦТ – ціна товару;

ОВ – операційні витрати: витрати на виплату комісійних винагород, звичайні надбавки на прибуток та загальні витрати у зв'язку з продажем на митній території України товарів того ж класу та виду;

МП – величина митних платежів: суми ввізного мита, податків, зборів та інших платежів, що підлягають сплаті в Україні у зв'язку з ввезенням чи продажем товарів;

ЗВ – звичайні витрати, понесені в Україні на навантаження, вивантаження, транспортування, страхування.

3. У разі якщо ні оцінювані, ні ідентичні чи подібні (аналогічні) товари не продаються в Україні одночасно або в час, максимально наближений до дати ввезення оцінюваних товарів в Україну, митна вартість таких товарів визначається на основі ціни одиниці товару, за якою відповідно оцінювані або ідентичні чи подібні (аналогічні) з оцінюваними товари продаються в Україні в кількості, достатній для встановлення ціни за одиницю такого товару, у такому ж стані, в якому вони були ввезені, на найбільш ранню дату після ввезення товарів, які оцінюються, але до сплину 90-денного строку.

Метод визначення митної вартості на основі додавання вартості (обчислена вартість)

Для визначення митної вартості товарів на основі додавання вартості (обчислена вартість) за основу береться надана виробником товарів, що оцінюються, або від його імені інформація про їх вартість, яка повинна складатися із сум:

1) вартості матеріалів та витрат, понесених виробником при виробництві оцінюваних товарів;

2) обсягу прибутку та загальних витрат, що дорівнює сумі, яка звичайно відображається при продажу товарів того ж класу або виду, що й оцінювані товари, які виготовляються виробниками у країні експорту для експорту в Україну;

3) загальних витрат при продажу в Україну з країни вивезення товарів того ж класу або виду, тобто витрат на завантаження, розвантаження та обробку оцінюваних товарів, їх транспортування до аеропорту, порту або іншого місця ввезення на митну територію України, витрат на страхування цих товарів.

При цьому митна вартість визначається за формулою:

$$MB = BV + ZOV + P,$$

де BV – вартості матеріалів та витрат, понесених виробником у зв'язку з виробництвом оцінюваних товарів;

ZOV – загальні операційні витрати, характерні для продажу в Україну з країни вивезення товарів того ж виду, у тому числі витрат на навантаження, вивантаження, транспортування, страхування до місця перетинання митного кордону України, та інших витрат;

P – прибуток, що його звичайно одержує експортер у результаті поставки в Україну таких товарів.

Питання 3. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД) – це систематизований перелік товарів, який складається з кодів товарів та найменувань для цих кодів. Коди в УКТ ЗЕД об'єднані у товарні позиції, позиції – в групи, а групи – в розділи.

Всього в УКТ ЗЕД є 21 розділ та 97 груп. Розділи в УКТ ЗЕД позначаються римськими цифрами, а групи – арабськими цифрами.

Товарні позиції позначаються числом з чотирьох арабських цифр. Товарні позиції в свою чергу деталізовані на товарні підпозиції – шестицифрові коди.

Товарні підпозиції в УКТ ЗЕД, у свою чергу, поділені на категорії (восьмицифрові коди), а товарні категорії – на товарні підкатегорії (десятицифрові коди).

Назва товарного угруповання	Код згідно з УКТ ЗЕД	Назва товарів
Позиція	2004	Інші овочі, приготовлені або консервовані без додання оцту чи оцтової кислоти, морожені, крім продуктів товарної позиції 2006:
Підпозиція	2004 10	- картопля:
Категорія	2004 10 10	- - піддана лише тепловій обробці:
Підкатегорія	2004 10 10 10	- - - в упаковці 5 кг або більше
Підкатегорія	2004 10 10 90	- - - інша

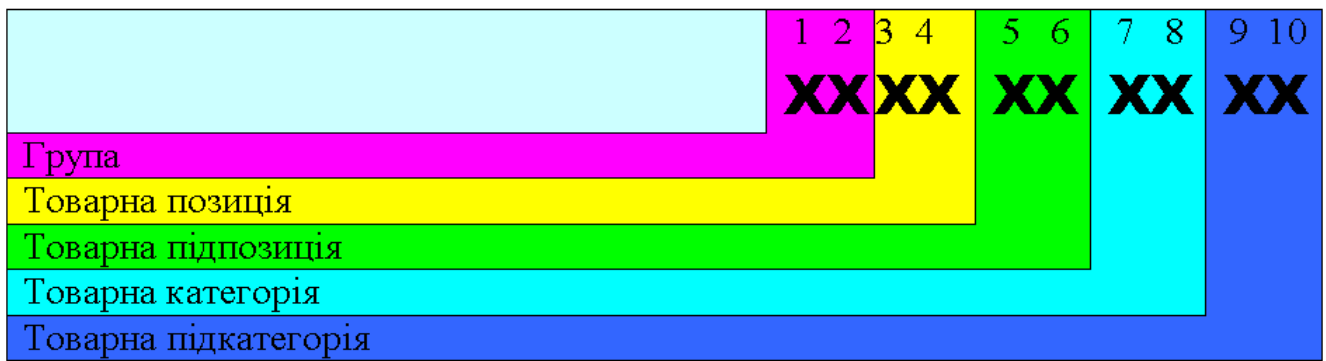
Коди товарних позицій, які *не деталізуються* складаються з більшої кількості цифр, та закінчуються нулями, наприклад:

0707 00	Огірки, корнішони, свіжі або охолоджені:
3821 00 00	Середовища культуральні, готові для вирощування чи підтримання життєдіяльності мікроорганізмів (включаючи віруси та їм подібні) або рослинних, людських чи тваринних клітин:

В УКТ ЗЕД деталізацією називається розділення товарів, що класифікуються за одним кодом на декілька кодів, наприклад:

чистопородні племінні тварини:	0102 21	0102 21 10 00	- - - нетелі (самки великої рогатої худоби до першого отелення)
		0102 21 30 00	- - - корови
		0102 21 90 00	- - - інші

Структуру десятизначного коду товару в УКТ ЗЕД можна показати у вигляді діаграми:

Ця діаграма ілюструє що 10-значний код в УКТ ЗЕД побудований таким чином, що перші чотири цифри цього коду є числовим кодом товарної позиції, до складу якої цей код входить. Така закономірність також стосується підпозицій та категорій.

Серед інших особливостей УКТ ЗЕД необхідно відмітити наступне. В УКТ ЗЕД назви товарних угруповань (назви товарних позицій, підпозицій та категорій), що деталізуються завжди закінчуються двокрапкою (:). Крапка з комою (;) в назвах товарних позицій та назвах інших товарних угруповань застосовується для розділення між собою різних угруповань товарів, які класифікуються за різними кодами, наприклад у межах товарної позиції.

В УКТ ЗЕД перед назвами товарів ставляться дефіси, наприклад:

	- морожені:
0306 11	- - лангусти (<i>Palinurus spp.</i> , <i>Panulirus spp.</i> , <i>Jasus spp.</i>):
0306 11 05 00	- - - копчені, в панцирі або без панцира, гарячого або холодного копчення; не приготовлені іншим способом
	- - - інші:
0306 11 10 00	- - - - хвости лангустів
0306 11 90 00	- - - - інші

Дефіси ставляться як перед назвами товарів з кодами, так і перед назвами товарів без кодів. Назвами товарів одного рівня деталізації вважаються назви, які мають однакову кількість дефісів.

УКТ ЗЕД в Україні використовують не лише для стягнення мита, але й, для

- потреб збирання статистичних даних про зовнішню торгівлю;
- для митного оформлення товарів, щодо яких запроваджені обмеження на імпорт та експорт;
- для оподаткування підакцизних товарів, або товарів, для яких знижені ставки ПДВ та ін.

Питання №4. Для співпраці із зарубіжними компаніями недостатньо укласти партнерський контракт і відкрити валютний рахунок у банку. Необхідно обов'язково зареєструватися в митниці як суб'єкт зовнішньоекономічної

діяльності (ЗЕД). Це дає право експортувати та імпортувати товари після проходження процедури митного оформлення.

Процедура реєстрації в митниці регламентована **Наказом Міністерства фінансів України від 15-06-2015 року №552 «Про затвердження Порядку обліку осіб, які здійснюють операції з товарами»**.

Зареєструватися у митниці – це значить стати володарем облікового номера учасника ЗЕД та виписки з Реєстру осіб, які здійснюють операції з товарами з номерною печаткою, яку ставить митний інспектор. Для цього необхідно зібрати певний перелік документів для акредитації на митниці та подати заяву за формою № 1-ЗЕД у відділення митниці за місцем знаходження суб'єкта.

Реєстрація в митниці учасника ЗЕД потрібна всім юридичним та фізичним особам-підприємцям, які планують експортувати та імпортувати вантажі, а також здійснювати інші операції з іноземними партнерами.

Порядок реєстрації учасника ЗЕД регулюється законодавством України, зокрема законом **«Про зовнішньоекономічну діяльність»** від 16 квітня 1991 р. №959-ХІІ.

Якщо документи зібрані правильно, інспектор надасть обліковий номер не пізніше наступного робочого дня після подання необхідних паперів.

Згідно із законодавством, плата за видачу виписки митницею не стягується.

Перелік документів, необхідних для акредитації в митних органах:

Для акредитації юридичної особи необхідно надати:

- виписка зі статуту підприємства, в якому передбачено право підприємства на ведення зовнішньоекономічної діяльності;
- довідка управління статистики про внесення підприємства в єдиний державний реєстр підприємств і організацій України;
- свідоцтво платника ПДВ (за наявності);
- довідка уповноваженого банку про наявність гривневого та (або) валютного рахунків;
- копії паспортів керівника, бухгалтера, осіб, відповідальних за роботу з митницею;
- заповнена картка обліку особи, що здійснює операції з товарами (картка акредитації) та її електронна копія;

Для акредитації фізичної особи - підприємця:

- свідоцтво про державну реєстрацію (виписка) фізичної особи – суб'єкта підприємницької діяльності;
- довідка з податкових органів про взяття на облік платника податків (4-ОПП)
- свідоцтво платника ПДВ (за наявності);
- довідка уповноваженого банку про наявність гривневого та (або) валютного рахунків;
- копії паспортів керівника, бухгалтера, осіб, відповідальних за роботу з митницею;
- заповнена картка обліку особи, що здійснює операції з товарами (картка акредитації) та її електронна копія.

Питання 5. Для митного оформлення вантажу в режимі «імпорт» необхідно надати наступні документи:

- митна декларація (МД) – заповнює митний брокер;
- картка обліку особи, що здійснює операції з товарами (картка акредитації);
- договір доручення з митним брокером;
- зовнішньоекономічний договір (контракт) з додатками до нього, а також їх переклад на державну мову;
- договір на перевезення та калькуляція транспортних витрат (в залежності від умов поставки);
- товаротransпортні документи та накладні на перевезення (CMR, Air WayBill, Bill of Lading), навантажувальні відомості, пакувальні аркуші, специфікації і т.д.;
- комерційні документи (рахунок-фактура, рахунок-проформа, invoice), а також їх переклад на державну мову;
- документи, що підтверджують країну походження товару (сертифікат походження, заява відправника і т.д.);
- документи, що використовуються для визначення митної вартості товару (банківські платіжні документи, відповідна бухгалтерська документація, каталоги, специфікації, прейскуранти, прас-листи, калькуляція фірми-виробника, інформація зовнішньоекономічних та біржових організацій, висновки спеціалізованих експертних організацій і т.д.) – у випадку необхідності підтвердження таких відомостей;
- документи, які, відповідно до законодавства України, видаються державними органами для завершення митного оформлення товарів (дозволи та відмітки органів санітарно-епідеміологічного, ветеринарного, фіто санітарного, радіологічного, екологічного контролю та ін.);
- документ контролю доставки вантажу (попередня декларація);
- документи, що дають право на отримання пільг в оподаткуванні;
- інші документи на вимогу митних органів.

Митна декларація або вантажна митна декларація (МД, ВМД) є основним документом, за допомогою якого здійснюється декларування (заявлення) митному органу відомостей про товари, що є предметом зовнішньоекономічної угоди.

Згідно Митного кодексу України: митна декларація – письмова заява встановленої форми, яка подається митному органу на паперовому носії або як електронний документ (електронна митна декларація) і містить відомості про товари і транспортні засоби, які переміщуються через митний кордон України, митний режим, в який вони заявляються, а також інформацію, необхідну для здійснення митного контролю, митного оформлення, митної статистики, нарахування й сплати податків, зборів та інших платежів.

Митна декларація складається митним брокером або декларантом.

Попередня митна декларація подається в митні органи до моменту ввезення товарів в Україну з метою контролю за доставкою останніх в митницю

призначення. Оформлення попередньої декларації при імпорті автомобільним транспортом обов'язкове практично на всі вантажі.

Важливу роль при проведенні документального контролю відіграє вивчення відомостей про переміщувані товари до того, як з'явиться можливість їх фізичного контролю. З цією метою використовується такий документ контролю доставки вантажів, як попередня декларація. Попередня декларація надає можливість митним органам визначити доцільність застосування митного огляду товарів ще до того, як вони перетнуть кордон.

Митний брокер – це підприємство або організація (юридична особа), що надає послуги по декларуванню товарів і транспортних засобів, які переміщуються через митний кордон України. Діяльність митного брокера регламентована главою 59 Митного кодексу України. Така компанія обов'язково повинна мати статус резидента і отримати ліцензію на діяльність.

З метою провадження митної брокерської діяльності підприємства повинні отримати дозвіл, що надається Державною фіскальною службою України та Адміністрацією Державної прикордонної служби України.

Митний брокер:

- забезпечує декларування товарів митному органу;
- надає документи, необхідні для здійснення митного оформлення та контролю, у тому числі митну декларацію;
- пред'являє товари митному органу;
- митний брокер присутній на всіх етапах митного оформлення товару, а також сприяє працівникам митниці в проведенні такого оформлення, присутність митного брокера під час огляду вантажу є обов'язковою;
- при необхідності, за дорученням замовника, провадить сплату всіх митних платежів і зборів;
- надає замовникові всю необхідну інформацію, що стосується вимог законодавства щодо його товарів;
- використовує інформацію, отриману від особи, яку він представляє в процесі здійснення митних процедур, винятково для цілей таких процедур.

На відміну від брокера, **декларант** може бути як фізичною, так і юридичною особою. Декларування товарів і транспортних засобів, власником яких є підприємство, можливе працівником даного підприємства, якому надані відповідні повноваження (шляхом видачі відповідного наказу та видачі доручення).

Інвойс (англ. invoice) – це документ в міжнародній комерційній діяльності, що надається продавцем іноземному покупцю. В інвойсі позначені: товари, їх кількість, ціна та умови поставки, характеристики товару (колір, вага і т.п.), відомості про постачальника і покупця. Факт виписки інвойсу говорить про те, що покупець зобов'язаний оплатити товар відповідно до вказаних умов. Такий вид документа використовують тільки при міжнародних поставках товарів.

В інвойсі обов'язково повинно бути зазначено:

- найменування організації-експортера;
- юридична адреса компанії;
- назва і адреса компанії-покупця;

- найменування товару;
- кількість;
- ціна за одиницю товару;
- умови поставки товару;
- код ТН ЗЕД;
- номер контракту, якщо він укладався;

Для митного оформлення вантажу на експорт необхідно надати наступні документи:

- митна декларація (МД) – заповнює митний брокер;
- картка обліку особи, що здійснює операції з товарами (картка акредитації);
- договір доручення з митним брокером;
- зовнішньоекономічний договір (контракт) з додатками до нього, а також їх переклад на державну мову;
- товаротransпортні документи та накладні на перевезення (CMR, TTH (товарно-транспортна накладна), книжки МДП, Air WayBill, Bill of Lading), навантажувальні відомості, пакувальні аркуші, специфікації і т.д. – складає митний брокер;
- комерційні документи (рахунок-фактура, рахунок-проформа, invoice);
- сертифікат якості на товар (в разі наявності);
- сертифікат походження товару, для країн СНД – як правило, форми СТ-1, для Європейського союзу – сертифікат походження форми EUR.1;
- документи, які, відповідно до законодавства України, видаються державними органами для завершення митного оформлення товарів (дозволи та відмітки органів санітарно-епідеміологічного, ветеринарного, фіто санітарного, радіологічного, екологічного контролю та ін.);
- свідоцтво про допущення транспортного засобу до переміщення під митними печатками та пломбами, книжка МДП – у випадку її застосування;
- інші документи на вимогу митних органів.

<http://brokstar.com.ua/ua/statti/sertifikat-na-perevezennja-vantazhiv-eur1>

У ході митного контролю посадові особи митного органу вивчають наявні документи на вантаж. Виходячи з даних, отриманих у ході документального контролю, вони можуть прийняти рішення й про проведення фізичного контролю, тобто митного огляду переміщуваних товарів. Важливу роль при проведенні документального контролю відіграє вивчення відомостей про переміщувані товари до того, як з'явиться можливість їх фізичного контролю [8]. З цією метою використовується такий документ контролю доставки вантажів, як попередня декларація (далі – ПД). Попередня декларація надає можливість митним органам визначити доцільність застосування митного огляду товарів ще до того, як вони перетнуть кордон. Після надходження товарів для контролю митні органи мають можливість порівняти дані, наведені у ПД, з даними фактично наданих документів на вантаж. Наявність розбіжностей у даних є індикатором можливого правопорушення.

Вивчення митних декларацій (далі – МД), контракту та товаротранспортних документів здійснюється з метою визначення відповідності даних про експортера, імпортера, перевізника, товари (їх кількість, вартість, класифікація за УКТ ЗЕД), відповідність умов переміщення товару заходам тарифного та нетарифного регулювання. До товаротранспортних документів відносяться книжки МДП, CMR, залізничні накладні, авіанакладні, коносаменти тощо, а до товаросупровідних інвойси (фактури, рахунки-фактури), пакувальні листи, специфікації. При цьому слід мати на увазі, що найчастіше підроблюються інвойси та завантажувальні листи. Вивчаючи документи, посадові особи митного органу звертають увагу на предмет ввезення та вивезення; маршрут перевезення (використання непрямого або нелогічного маршруту); вартість перевезення (можливість перевезення дешевих товарів дорогим транспортом); пакування (невідповідність пакування заявленим товарам); маса (відповідність маси, кількості та характеру товару); походження товару (відповідність товару тим, що традиційно виробляються у зазначеній країні походження); відправник, отримувач, перевізник (чи є суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності на обліку в митних органах та чи вчиняв він митні правопорушення раніше); вартість (відповідність вартості товару, що переміщується через кордон, звичайній вартості); описання товарів (чи чітким є описання, чи дозволяє воно однозначно ідентифікувати товари). За допомогою фізичного контролю можна перевірити характеристику товарів, що переміщуються через митний кордон, їх якість, кількість, а також встановити чи відповідають вони фактично тим, що вказані у документах, поданих для митного оформлення. У ході митного огляду можуть бути перевірені такі характеристики товарів: відповідність вартості (її завищення або заниження); відповідність якісних та кількісних характеристик (найменування, якість, кількість, маса); правильність класифікації за УКТ ЗЕД; відповідність застосування заходів нетарифного регулювання.